

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei ANCOM privind stabilirea unor măsuri de reglementare tarifară pe baza plafoanelor tarifare și formulelor de control al modificării tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului universal furnizate de Compania Națională Poșta Română - S.A. în calitate de furnizor de serviciu universal

1. Context

Prin Decizia ANCOM nr. 810/2024 privind desemnarea Companiei Naționale Poșta Română – S.A. ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale (denumită în continuare Decizia ANCOM nr. 810/2024) au fost instituite o serie de drepturi și obligații în sarcina Companiei Naționale Poșta Română – S.A. (denumită în continuare CNPR) aferente perioadei de desemnare 1 ianuarie 2025 - 31 decembrie 2029. Astfel, CNPR are obligația de a furniza, pe întreg teritoriul României, următoarele servicii poștale din sfera serviciului universal:

- a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimiterilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv), având ca obiect :
 - 1. trimiteri de corespondență, cu excepția trimiterilor de corespondență în număr mare;
 - 2. imprimare, cu excepția imprimatelor în număr mare;
 - 3. pachete mici, astfel cum acestea sunt prevăzute în Convenția Poștală Universală și Regulamentul poștei de scrisori, cu excepția pachetelor mici în număr mare;
- b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
- c) distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect trimiteri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
- e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:
 - 1. trimiteri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
 - 2. colete poștale interne și internaționale în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
 - 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;

- f) colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale;
- g) serviciul de distribuire a taloanelor de plată a drepturilor de protecție socială și a documentelor de informare întocmite de Casa Națională de Pensii Publice la domiciliul beneficiarilor, în situația în care aceștia au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card, indiferent de numărul de trimiteri poștale care fac obiectul acestui serviciu.

Conform prevederilor art. 16 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 187/2013, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013), „*Tarifele practicate de furnizorul de serviciu universal pentru serviciile din sfera serviciului universal pe care are obligația să le presteze trebuie să fie accesibile, indiferent de localizarea geografică, transparente, nediscriminatorii și fundamentate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui serviciu universal eficient.*” De asemenea, dispozițiile art. 16 alin. (2) din același act normativ stabilesc în sarcina autorității de reglementare atribuția de a impune una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- a) plafoane tarifare și formule de control al modificării tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal;
- b) modalitățile de stabilire sau de modificare a unor tarife pentru serviciile din sfera serviciului universal pe care furnizorul de serviciu universal are obligația să le presteze, ținând seama și de caracteristicile specifice ale acestor servicii;
- c) stabilirea unor tarife individuale pentru serviciile din sfera serviciului universal.

Prin dispozițiile art. 18 alin. (3) din Decizia ANCOM nr. 810/2024 s-a stabilit că, pentru asigurarea respectării principiilor prevăzute de art. 16 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, ANCOM va impune CNPR măsuri de reglementare tarifară bazate pe plafoane tarifare și formule de control al creșterii tarifelor.

În prezent, reglementarea tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului universal are la bază măsuri similare cu cele propuse prin prezentul proiect, stabilite prin intermediul Deciziei președintelui ANCOM nr. 719/2021¹, act normativ subsidiar Deciziei președintelui ANCOM nr. 1363/2019 privind desemnarea CNPR ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, act administrativ aplicabil pentru perioada 01 ianuarie 2020 - 31 decembrie 2024. Prin urmare, având în vedere inițierea unui nou exercițiu de desemnare concretizat prin Decizia ANCOM nr. 810/2024, se impune actualizarea deciziei privind măsurile de reglementare tarifară.

Fiind cunoscute avantajele acestor măsuri de reglementare tarifară aplicate în domeniul serviciilor poștale, furnizorul de serviciu universal putând beneficia astfel de un context legal optim pentru furnizarea serviciilor poștale în condiții de eficiență, ANCOM a considerat oportună menținerea acestei politici tarifare și în decursul perioadei de desemnare 01 ianuarie 2025 - 31 decembrie 2029, revizuind însă elementele de cost ce stau la baza determinării plafonului tarifar.

Această metodă de reglementare a tarifelor reprezintă un instrument de monitorizare a variației prețurilor la nivelul pieței cu amănuntul și constă în stabilirea unor plafoane pentru modificarea tarifelor aferente coșului de servicii stabilit de ANCOM², pentru o perioadă de timp predefinită.

¹ Decizia președintelui ANCOM nr. 719/2021 privind stabilirea unor măsuri de reglementare tarifară pe baza plafoanelor tarifare și formulelor de control al creșterii tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului universal furnizate de Compania Națională Poșta Română – S.A. în calitate de furnizor de serviciu universal

² Grupare de servicii în cadrul căreia se aplică același plafon tarifar tuturor serviciilor componente.

Serviciile prestate de CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal pentru care se stabilește această măsură tarifară sunt cele având ca obiect distribuirea următoarelor categorii de trimiteri³:

- corespondență, imprimate și pachete mici, interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv) (inclusiv trimiteri recomandate și trimiteri cu valoare declarată);
- colete poștale interne și internaționale în greutate de până la 10 kg (inclusiv), (inclusiv colete poștale interne și internaționale cu valoare declarată).

În cazul distribuirii coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia, inclusiv cele cu valoare declarată, CNPR nu percepe tarife de la utilizatorii de servicii poștale din sfera serviciului universal, ci tarife terminale convenite pe baze contractuale ori stabilite conform acordurilor internaționale la care România este parte. În consecință, pentru această categorie de servicii nu se impune stabilirea unor măsuri tarifare.

În ceea ce privește serviciul poștal având ca obiect distribuirea taloanelor de plată, prevederile art. 9 alin. (4¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 stabilesc faptul că dispozițiile din acest act normativ referitoare la condițiile tarifare ale serviciilor din sfera serviciului universal nu sunt aplicabile acestui serviciu, deci, nici în acest caz, nu se impun măsuri de reglementare a tarifelor. Totodată, în cazul serviciilor poștale din sfera serviciului universal având ca obiect cecogramele, conform dispozițiilor art. 20 alin. (1) din același act normativ, acestea nu sunt supuse tarifării. Prin urmare, măsurile stabilite și descrise în cele ce urmează nu sunt aplicabile colectării, sortării, transportului și livrării cecogramelor interne și internaționale.

2. Metodologia de calcul aferentă reglementării de tip price-cap

În teoria generală, această metodă de reglementare are la bază, în principal, un indice privind nivelul inflației (în general, indicele prețurilor de consum) și un indice de plafonare a prețurilor care reflectă nivelul țintă de profitabilitate al societății reglementate (factorul X).

Stabilirea unor plafoane tarifare nu limitează compania reglementată în atingerea costurilor, dar tarifele sunt orientate către costuri, ceea ce încurajează reducerea costurilor prin creșterea eficienței proceselor operaționale și administrative, acordând, în același timp, furnizorului reglementat posibilitatea de a reține avantajele financiare provenite din creșterea eficienței. Se preconizează că o companie astfel reglementată va funcționa cu reducerea la minimum a diferitelor costuri, investind în inovații eficiente din punct de vedere al costurilor, adaptându-se la schimbările condițiilor de cost ale inputurilor, dar și la modificările din piață.

Așadar, în vederea optimizării nivelului de adaptabilitate al CNPR la condițiile pieței serviciilor poștale caracterizată de incertitudini și modificări substanțiale ale preferințelor utilizatorilor ce pot conduce la schimbări în evoluția volumelor de trafic pe categorii de trimiteri, propunem ca metodologia care descrie prezenta măsură de reglementare să aibă la bază **un singur coș de produse alcătuit din următoarele servicii poștale:**

- **servicii având ca obiect trimiteri de corespondență, imprimate și pachete mici, interne și internaționale, având o greutate de până la 2 kg (inclusiv), cu excepția trimiterilor în număr mare;**

³ Cu excepția categoriilor de trimiteri în număr mare, astfel cum acestea sunt definite prin intermediul prevederilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013.

- servicii recomandate având ca obiect trimiteri de corespondență, imprimate și pachete mici, interne și internaționale, având o greutate de până la 2 kg (inclusiv), cu excepția trimiterilor în număr mare;
- servicii cu valoare declarată având ca obiect trimiteri de corespondență, imprimate și pachete mici, interne și internaționale, având o greutate de până la 2 kg (inclusiv), cu excepția trimiterilor în număr mare;
- servicii având ca obiect colete poștale, interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
- servicii cu valoare declarată având ca obiect colete poștale, interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare⁴.

Apreciem că o astfel de reglementare în care serviciile poștale reglementate sunt grupate într-un singur coș de servicii nu va avea implicații negative din punct de vedere concurențial, mai ales având în vedere că nu există astfel de indicii rezultate în urma aplicării acestei reglementări în exercițiul anterior de desemnare.

Ținând seama de aceste considerente, în cele ce urmează sunt prezentate elementele și formulele de calcul necesare implementării, respectiv monitorizării măsurilor de reglementare de tip price-cap aplicabile acestor servicii din sfera serviciului universal prestate de CNPR (cu excepțiile menționate la pct. 1) în perioada de desemnare stabilită prin Decizia ANCOM nr. 810/2024.

2.1. Formula de bază

Având la bază experiența ANCOM privind implementarea măsurii de reglementare de tip price-cap a tarifelor aferente serviciilor poștale din sfera serviciului universal prestate în perioada 2022 - 2024, Autoritatea propune menținerea formulei de calcul ca bază de reglementare a măsurii tarifare ce face obiectul prezentului document, după cum urmează:

$$\Delta P\% = \Delta IPC - X - Z$$

unde:

$\Delta P\%$ reprezintă procentul maxim de creștere a tarifelor pentru serviciile poștale din coșul de servicii;

ΔIPC reprezintă $IPC - 100$, iar IPC este indicele prețurilor de consum comunicat pentru anul în care se aplică formula comparativ cu anul precedent;

X reprezintă factorul de ajustare a indicelui prețurilor de consum stabilit de ANCOM în scopul stimulării eficienței furnizării serviciilor din sfera serviciului universal care fac obiectul prezentelor măsuri de reglementare tarifară. Acesta reprezintă decalajul dintre productivitatea furnizorului de serviciu universal și productivitatea totală a economiei naționale (determinat prin calcul);

Z reprezintă decalajul prețurilor inputurilor furnizorului față de prețurile inputurilor la nivel național (determinat prin calcul).

⁴ Pentru motivele prezentate la pct. 1, în cazul distribuirii coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României, această categorie nu include componenta coletelor poștale cu limite de greutate de până la 10 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia, inclusiv cele cu valoare declarată

2.1.1 Determinarea factorului X

Factorul X reprezintă decalajul dintre productivitatea furnizorului de serviciu universal și productivitatea totală a economiei naționale, element utilizat în scopul ajustării indicelui prețurilor de consum conform particularităților activităților derulate de CNPR. ANCOM a calculat valorile factorului X pe baza datelor istorice legate de activitatea și, implicit, de productivitatea furnizorului de serviciu universal și a datelor referitoare la productivitatea înregistrată la nivel național.

Printr-o astfel de măsură de reglementare, ANCOM urmărește descurajarea CNPR de a practica tarife mai mici care determină pierderi ori tarife mai mari pentru acele servicii care determină profituri excedentare și, de asemenea, acordarea posibilității CNPR de a crește venitul total, astfel încât rata rezonabilă a rentabilității capitalului să poată atinge nivelul considerat ca fiind rezonabil.

Conform calculațiilor ANCOM, valoarea costului mediu ponderat al capitalului (CMPC) aplicabilă situațiilor financiare separate ale CNPR este de 8,44%, această calculație fiind utilizată în modelul de calcul prezent.

Pentru determinarea factorului X, ANCOM a utilizat un model de calcul bazat, în principal, pe situațiile financiare separate auditate ale CNPR pentru perioada 2020-2024 și pe datele statistice publicate de Institutul Național de Statistică pentru același interval de timp. Cu ajutorul acestui model au fost determinate următoarele elemente:

a) Rata de creștere a rezultatelor CNPR (outputuri);

Aceasta a fost determinată pe baza numărului de prestații din diferite categorii de servicii, având la bază datele aferente perioadei 2020 – 2024, astfel cum acestea au fost înregistrate în situațiile financiare separate ale CNPR. Serviciile prestate de CNPR în perioada analizată au fost grupate în 12 categorii, după cum urmează:

- Trimiteri de corespondență internă⁵;
- Trimiteri de corespondență internă recomandate;
- Trimiteri de corespondență internă cu valoare declarată;
- Trimiteri de corespondență internațională;
- Trimiteri de corespondență internațională recomandate;
- Trimiteri de corespondență internațională cu valoare declarată;
- Colete naționale;
- Colete internaționale;
- Trimiteri de corespondență cu confirmare de primire (AR);
- Cecograme;
- Pachete mici internaționale;
- Alte activități.

Pentru analizarea acestor elemente aferente perioadei 2020-2024 a fost utilizată o serie de indici statistici specifici analizei economice, comparând volumele de trafic înregistrate în fiecare an cu volumele de trafic înregistrate în anul precedent, pe categoriile de trimiteri enunțate mai sus. Prin aplicarea indexului Laspeyres a fost identificată variația fiecărui factor prin ponderare cu nivelurile de bază ale celorlalți factori, iar prin aplicarea indexului Paasche a fost calculată variația fiecărui factor prin ponderare cu nivelurile curente ale celorlalți factori.

Conform teoriei economice, acești indicatori prezintă o serie de dezavantaje, și anume, nu iau în considerare modificările nomenclatorului bunurilor de consum și, prin urmare, ele nu reflectă schimbările în coșurile de bunuri de consum, dar și faptul că indicele Laspeyres supraevaluează evoluția elementelor analizate, iar indicele Paasche le subestimează. Astfel, pentru a reflecta mai precis dinamica acestora în timp cu ajutorul indicilor cantitativi, a fost utilizat indicele Fischer care reprezintă media geometrică a

⁵ Având în vedere volumul redus al pachetelor mici interne, acesta a fost inclus în categoria trimitărilor de corespondență internă, influența cumulării în această categorie fiind marginală.

indicelui Laspeyres și a indicelui Paasche. Acesta are rolul de a media indicatorii identificați anterior, eliminând astfel deficiențele acestora, formulele de calcul fiind următoarele:

$$I_F = \sqrt{I_L * I_P}$$

unde:

I_F reprezintă indicele ideal Fischer;

I_L reprezintă indicele Laspeyres;

I_P reprezintă indicele Paasche.

$$I_L = \frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0}; \quad I_P = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}$$

Prima etapă în vederea determinării indicelui ideal Fischer pentru rezultate a constat în calculul indicelui de creștere a cantităților vândute pentru fiecare categorie de servicii, pe baza volumelor anuale de trimiteri distribuite. În a doua etapă, a fost determinată ponderea veniturilor obținute din furnizarea fiecărei categorii de servicii în totalul veniturilor. În final, pe baza ratelor de creștere pentru fiecare categorie de servicii și a ponderii acestora în totalul veniturilor a fost calculată rata de creștere a rezultatelor.

b) Rata de creștere a inputurilor CNPR (consumul de factori de producție: forță de muncă, consumul de capital și de materiale);

Rata de creștere a consumului forței de muncă a fost determinată pe baza numărului mediu de salariați ai CNPR, în timp ce rata de creștere a consumului de capital și de materiale a fost determinată prin deflatarea cheltuielilor anuale evidențiate în situațiile financiare consolidate ale CNPR folosind diferiți indici de preț publicați de Institutul Național de Statistică, în funcție de natura cheltuielilor materiale și a capitalului angajat. Cele trei rate au fost apoi agregate pentru a determina o singură rată de creștere pentru consum.

- Consumul de forță de muncă

Datele utilizate în modelul de calcul (numărul mediu de angajați, cheltuielile cu forța de muncă) au fost obținute din situațiile financiare statutare și situațiile financiare separate ale CNPR. Indicele de creștere a consumului de forță de muncă a fost calculat pe baza numărului mediu de angajați ai CNPR în fiecare an. Apoi, pe baza costului mediu pe angajat a fost calculat indicele de creștere a costurilor cu forța de muncă, determinat prin raportarea cheltuielilor cu forța de muncă la numărul mediu de angajați, din care au fost eliminate cheltuielile excluse.

- Consumul de materiale

Determinarea ratei de creștere a consumului de materiale s-a făcut pe baza datelor privind cheltuielile materiale din situațiile financiare separate (Anexa 4.10) ale CNPR și a datelor statistice publicate de Institutul Național de Statistică, astfel:

- identificarea indicilor prețurilor de producție pentru diferite categorii de cheltuieli materiale (sursa: Institutul Național de Statistică pentru anii 2020 – 2024, situațiile financiare separate ale CNPR aferente anilor 2020-2024, reglementări ale TVA) pentru următoarele categorii de cheltuieli:
 - Chirii;
 - Utilități;
 - Mărfuri;
 - Transport;
 - Administrații străine;
 - Comisioane;
 - Consumabile;
 - Impozite și taxe;
 - Întreținere;
 - Obiecte de inventar;
 - Alte servicii (terți);
 - Alte cheltuieli operaționale;
 - Prorata TVA;
 - Materii prime;
 - Diurna și deplasări;
 - Echipament de lucru;
 - Comunicații.
- calcularea ponderii fiecărei categorii de cheltuieli materiale în total cheltuieli materiale;
- calcularea unui indice de prețuri agregat pentru cheltuielile materiale în funcție de ponderea fiecărei categorii de materiale în totalul cheltuielilor materiale (indicele ideal Fischer);
- calcularea consumului de materiale în unități fizice echivalente, prin împărțirea cheltuielilor materiale totale la indicele de prețuri agregat pentru cheltuielile materiale;
- determinarea ratei de creștere a consumului de materiale.

- Consumul de capital

Determinarea ratei de creștere a consumului de capital s-a realizat pe baza datelor privind activele imobilizate din situațiile financiare separate ale CNPR (Anexa 5.1.1) și a datelor statistice privind indicele prețurilor din industria bunurilor de capital publicate de către Institutul Național de Statistică pentru anii 2020 - 2024.

c) Factorul total de productivitate sau rata de creștere a productivității CNPR (creștere reală, neatribuibilă creșterii consumului) a fost calculată ca diferență dintre rata de creștere a rezultatelor și rata de creștere a consumului. Aceasta din urmă a fost obținută prin agregarea ratelor de creștere ale celor trei tipuri de factori de producție: capital, materiale și forță de muncă.

$$FTP_{CNPR} = I_{Foutputuri} - I_{Fconsum}$$

Unde: FTP_{CNPR} reprezintă factorul total de productivitate a CNPR;

$I_{Foutputuri}$ reprezintă rata de creștere a outputurilor;

$I_{Fconsum}$ reprezintă rata de creștere a consumului.

d) Calculul factorului X

Factorul X a fost determinat ca medie aritmetică a diferențelor anuale dintre rata de creștere a productivității la nivelul CNPR și rata de creștere totală a productivității la nivelul economiei naționale. Astfel, conform modelului, a fost ajustat factorul total de productivitate a CNPR cu factorul de productivitate la nivel național⁶, reflectând astfel modul în care a evoluat eficiența în domeniul serviciilor poștale comparativ cu eficiența economiei naționale.

$$X = FTP_{CNPR} - FTP_{național}$$

unde: FTP_{CNPR} reprezintă factorul total de productivitate a CNPR;

$FTP_{național}$ reprezintă factorul total de productivitate a economiei naționale.

Ca urmare a implementării acestor etape metodologice, factorul X rezultat din acest model de calcul, determinat ca medie a indicilor aferenți perioadei 2020-2024, este în cuantum de **3,79 %**.

e) Determinarea factorului Z

La nivel teoretic, acest factor este un mecanism de ajustare care permite modificarea tarifelor reglementate în funcție de variațiile semnificative ale costurilor care nu pot fi controlate de furnizor (ex: taxe, reglementări), modificări legislative sau economice neprevăzute, cazuri de forță majoră etc. Prin urmare, acesta indică evoluția cheltuielilor înregistrate de CNPR ca urmare a circumstanțelor externe, pe baza cheltuielilor privind salariații, materialele, precum și costul capitalului investit (inputuri) comparativ cu evoluția prețurilor inputurilor la nivel național. În modelul de calcul actual, acest factor a fost determinat ca medie a diferențelor dintre prețurile inputurilor CNPR și cele de la nivel național pentru fiecare an din intervalul de analiză (2020-2024), rezultând o valoare de **-1,97 %**. Această valoare negativă reprezintă dovada faptului că CNPR a înregistrat, în medie, în perioada 2020-2024 cheltuieli generale sub nivelul prețurilor inputurilor naționale fapt ce poate fi transpus pe seama eficienței operaționale superioare înregistrată în această perioadă, acesta fiind un semnal pozitiv privind performanța economică a companiei.

Modelul de calcul aplicat pentru determinarea factorilor X și Z este expus în documentul „Calcul X si Z_public_2025”⁷ care face parte integrantă din prezenta expunere de motive.

2.2 Concluziile implementării metodologiei:

În urma analizei și calculelor efectuate conform prezentei metodologii, ANCOM propune ca măsură de reglementare, acordarea dreptului CNPR de a majora tarifele practicate pentru serviciile din

⁶ Factorul total de productivitate a economiei naționale a fost preluat din *Raportul de țară 2024 – România care însoțește documentul Recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*.

<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/5045e494-2e4a-11ef-a61b-01aa75ed71a1/language-ro>, pag. 90

⁷ Din motive de confidențialitate, varianta publică a acestui document cuprinde o serie de date fictive.

sfera serviciului universal reglementate doar în limita creșterii maxime procentuale a tarifelor pentru serviciile din coșul de servicii, creștere determinată prin aplicarea regulilor prezentate în cuprinsul prezentei metodologii. Menționăm, în acest sens, faptul că CNPR nu are obligația majorării tarifelor din coșul de servicii cu procentul maxim stabilit conform formulei de mai jos, aceasta fiind o posibilitate la care CNPR poate apela, cu încadrarea în prevederile legale propuse prin intermediul prezentului proiect de decizie.

Astfel, pentru identificarea limitei **maxime** pe care CNPR va avea obligația de a o respecta atunci când va decide să modifice tarifele percepute pentru furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, ANCOM propune ca, pentru toată perioada de implementare a prezentei metodologii, să se utilizeze următoarea formulă de calcul:

$$\Delta P\%_t = \Delta IPC_{t-3,79\%} - (-1,97\%) - \Delta Q / (1 + \Delta Q),$$

$$\text{rezultând } \Delta P\%_t = \Delta IPC_{t-1,82\%} - \Delta Q / (1 + \Delta Q),$$

unde $\Delta P\%_t$ reprezintă procentul maxim de creștere a tarifelor pentru serviciile poștale din coșul de servicii, pentru anul t ;

ΔIPC_t reprezintă $IPC - 100$, iar IPC este indicele prețurilor de consum prognozat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză pentru anul în care se aplică formula comparativ cu anul precedent;

ΔQ reprezintă variația medie ponderată a volumului prestațiilor pentru serviciile poștale din coșul de servicii. Acesta se calculează prin ponderarea variației volumului de trimiteri prognozat pentru fiecare serviciu pentru anul t (anul în care se aplică formula) față de volumul de trimiteri înregistrat pentru fiecare serviciu în anul $t-1$ (anul anterior celui în care se aplică formula) cu veniturile înregistrate în anul $t-1$ din furnizarea fiecărui serviciu;

$$\Delta Q = \sum_{i=1}^n \left(\frac{Q_{it}}{Q_{it-1}} - 1 \right) * \frac{Venit_{it-1}}{Venit_{total_{t-1}}}$$

unde Q_{it} reprezintă volumul prestațiilor din serviciul „ i ” în anul „ t ”;

Q_{it-1} reprezintă volumul prestațiilor din serviciul „ i ” în anul „ $t-1$ ”;

$Venit_{it-1}$ reprezintă venitul obținut în anul „ $t-1$ ” din prestarea serviciului „ i ”;

$Venit_{total_{t-1}}$ reprezintă venitul obținut în anul „ $t-1$ ” din prestarea serviciilor incluse în coșul de servicii.

Pentru a se asigura respectarea formulei de creștere a tarifelor, CNPR este obligată să notifice și să transmită ANCOM, cel târziu până la data de 31 martie a anului următor celui în care au fost percepute, toate tarifele rezultate din aplicarea formulei de calcul, precum și toate informațiile justificative necesare în vederea dovedirii respectării formulei, printre care cel puțin următoarele:

- Lista tuturor tarifelor practicate pentru furnizarea serviciilor poștale reglementate, astfel încât să se observe evoluția acestora pe întreaga perioadă de analiză, în format Excel;
- Modelul de calcul ce a stat la baza identificării creșterii procentuale aplicată tarifului mediu al coșului de servicii, populat integral cu informațiile justificative aferente, însoțit de toate sursele de informare corespunzătoare, în format Excel;

- O situație detaliată a volumelor și veniturilor aferente fiecărui serviciu din coșul de servicii reglementate, pentru fiecare treaptă de greutate a trimerilor ce fac obiectul acestora, înregistrate în anul în care s-a aplicat formula, în format Excel.

3. Verificarea îndeplinirii obligației privind respectarea limitei tarifare

Măsura în care sunt respectate formulele de control al creșterii tarifelor și, implicit, al limitei tarifare astfel identificată, se va realiza anual de către ANCOM, în termen de 60 de zile de la transmiterea notificării și a informațiilor menționate anterior, pe baza situațiilor financiare separate întocmite de CNPR și auditate de un auditor independent, precum și a informațiilor privind volumul de trafic și veniturile aferente serviciilor reglementate înregistrate în anul t , transmise de CNPR în acest scop, prin aplicarea următoarelor formule de calcul:

3.1 pentru determinarea creșterii medii a tarifelor practicate pentru furnizarea serviciilor poștale reglementate:

$$\Delta P\% = \sum_{i=1}^n \Delta P_i\% * V_i / V_t$$

unde:

$\Delta P\%$ reprezintă creșterea medie a tarifului aferent serviciului poștal „i”;

$\Delta P_i\%$ reprezintă creșterea procentuală a tarifului aferent serviciului poștal „i”;

V_i reprezintă veniturile obținute în anul în care s-a aplicat formula din furnizarea serviciului poștal „i”;

V_t reprezintă veniturile totale obținute de CNPR în anul în care s-a aplicat formula din furnizarea serviciilor poștale reglementate.

3.2 pentru determinarea creșterii procentuale a tarifului practicat pentru prestarea serviciului poștal reglementat „i”:

$$\Delta P_i\% = \frac{T_{i1}}{T_{i0}} * 100 - 100$$

unde:

$\Delta P_i\%$ reprezintă creșterea procentuală a tarifelor aferente serviciului poștal „i”;

T_{i0} reprezintă tariful mediu aferent serviciului poștal „i” în anul anterior celui în care s-a aplicat formula;

T_{i1} reprezintă tariful mediu aferent serviciului poștal „i” în anul în care s-a aplicat formula.

3.3 pentru determinarea tarifului mediu practicat pentru furnizarea fiecărui serviciu poștal reglementat „i”:

$$T_i = \frac{V_i}{Q_i}$$

unde:

T_i reprezintă tariful mediu aferent serviciului poștal „i”;

V_i reprezintă veniturile anuale obținute din furnizarea serviciului poștal „i”;

Q_i reprezintă volumul de trimiteri poștale livrate din serviciul poștal „i” în anul avut în vedere.

În cazul în care, în urma verificărilor efectuate pe baza parametrilor anterior menționați, rezultă că CNPR a aplicat o creștere a tarifelor mai mare sau mai mică decât cea care ar rezulta din aplicarea formulei de control al creșterii tarifelor, ANCOM va lua în considerare această diferență la determinarea factorului de corectare a creșterii medii anuale maxime (C_{t+1}), urmând ca, pe baza acestui element, CNPR să determine marja de creștere a tarifelor de care poate beneficia în anul următor.

Așadar, în cazul în care ANCOM constată existența unei diferențe între tarifele rezultate din această verificare și tarifele practicate de CNPR ca urmare a aplicării formulei prevăzute la art. 2 alin. (1), în anul următor acestei constatări, CNPR va avea, după caz, fie obligația ajustării tarifelor aferente serviciilor poștale, astfel încât să fie corectată diferența practică în plus, fie va avea posibilitatea ajustării tarifelor inclusiv cu diferența aplicată în minus în anul anterior, prin utilizarea următoarei formule de calcul:

$$\Delta P\%_{t+1} = \Delta IPC_{t+1} - 1,82\% - \Delta Q_{t+1} / (1 + \Delta Q_{t+1}) + C_{t+1}$$

unde:

ΔIPC_{t+1} reprezintă $IPC - 100$, iar IPC este indicele prețurilor de consum publicat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză pentru anul în care se aplică formula comparativ cu anul precedent;

ΔQ_{t+1} reprezintă variația medie ponderată a volumului prestațiilor pentru serviciile poștale din coșul de servicii. Acesta se calculează prin ponderarea variației volumului de trimiteri prognozat de CNPR pentru fiecare serviciu pentru anul $t+1$ față de volumul de trimiteri înregistrat pentru fiecare serviciu în anul t cu veniturile înregistrate în anul t din furnizarea fiecărui serviciu;

C_{t+1} reprezintă factorul de corectare a creșterii medii anuale maxime și este calculat pe baza formulei:

$$C_{t+1} = \Delta P\%_{\max t} - \Delta P\%_{t_r}$$

unde $\Delta P\%_{\max t}$ reprezintă creșterea maximă anuală admisă pentru anul t ;

$\Delta P\%_{t_r}$ reprezintă variația medie a tarifelor pentru serviciile poștale reglementate înregistrată de CNPR în anul t ;

Având în vedere că la baza calculării factorului Z aferent perioadei 2026-2029 stau elemente de calcul (IPC, costuri etc.) ce au reprezentat fundamentul stabilirii limitei maxime de creștere a tarifele din coșul de servicii de care CNPR a beneficiat până în prezent⁸, înseamnă că factorul de corectare aferent primului an de implementare a prezentei metodologii nu va putea fi mai mare de 0 (zero) în contextul eficienței maxime economice prezumate a fi aplicată în calcularea tarifelor pe baza prevederilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 719/2021. Astfel, dacă în urma verificării, în anul 2026, a respectării limitei maxime de creștere a tarifelor din coșul de servicii furnizate în anul 2025 rezultă un factor de corectare negativ, CNPR va avea obligația ajustării formulei prevăzută la art. 2 din prezentul proiect de decizie cu valoarea negativă a factorului de corectare identificat în urma acestei verificări.

Ținând cont de experiența implementării acestei măsuri de reglementare în ultimii 3 ani este deja dovedit faptul că metodologia prezentată în cuprinsul prezentului document asigură limitarea expunerii furnizorului de serviciu universal la potențiale riscuri ce nu ar putea fi administrate de către acesta fără consecințe negative asupra sustenabilității activității sale.

În ceea ce privește principiile asociate măsurilor de reglementare tarifară, conform prevederilor art. 16 alin. (1), respectiv art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, acestea vor sta la baza oricăror modificări ale tarifelor practicate de CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal, pentru serviciile din coșul de servicii. În acest context, CNPR va avea inclusiv obligația notificării ANCOM cu privire la orice modificare a tarifelor percepute pentru serviciile din sfera serviciului universal, cu 30 de zile înainte de aplicarea lor, precum și, suplimentar, obligația notificării ANCOM, cel târziu la data la care noile tarife ar trebui să intre în vigoare conform notificării CNPR, a tarifelor pe care CNPR decide să nu le pună în practică conform notificărilor anterioare transmise ANCOM, însoțită de justificarea renunțării la modificarea tarifelor.

Din perspectiva accesibilității tarifelor, un element important de analizat rămâne gradul în care un serviciu poștal din sfera serviciului universal ar putea deveni inaccesibil din punct de vedere financiar, înțelegând prin acest aspect măsura în care un potențial utilizator poate fi privat de accesul la acest serviciu ori poate întâmpina dificultăți semnificative la utilizarea acestuia din cauza tarifului practicat de furnizori pentru prestarea respectivului serviciu.

În conformitate cu studiul de piață derulat de ANCOM⁹ în noiembrie 2024, cheltuiala medie totală pe gospodărie cu serviciile poștale de corespondență și colete în rândul utilizatorilor¹⁰ de servicii poștale a fost, în anul 2024, la nivel național, de 119,49 lei. Coroborând aceste informații cu datele publicate de INS¹¹ conform cărora cheltuielile totale ale unei gospodării pentru plata serviciilor au fost, în trimestrul IV 2024, în medie, de 1.010,24 lei lunar, reiese faptul că serviciile poștale au reprezentat 1% din cheltuielile lunare efectuate de o gospodărie pe diverse servicii. Conform aceluiași studiu, tarifele serviciilor poștale nu reprezintă, în nicio situație, primul criteriu de alegere a furnizorului de servicii poștale, aceștia apreciind mai degrabă calitatea serviciilor furnizate, evidențiată prin livrarea trimiterilor fără întârziere ori aprecierile față de personalul responsabil de preluarea trimiterilor. Așadar, în ipoteza majorării tarifelor serviciilor poștale în marja stabilită de ANCOM, riscul ca aceste tarife să devină inaccesibile pentru utilizatori este minim.

În ceea ce privește calendarul de implementare a metodologiei de reglementare tarifară expusă anterior, aceasta va fi aplicabilă tarifelor ce vor fi percepute de CNPR în perioada 01 ianuarie 2026 – 31

⁸ Pentru exemplificare: În determinarea tarifelor aplicabile în 2026, sunt luate în calcul, inclusiv prin intermediul factorului Z, toate elementele (IPC, costuri) din perioada 2020-2025 ce vor sta la baza creșterii acestor tarife. Prin urmare, existența unui factor de corectare aferent anului 2026 este redundantă.

⁹ Publicat la adresa <https://sscpds.ancom.ro/storage?id=180673&apiKey=9f260c15-50ae-47aa-886e-bbf8db914828&action=view>

¹⁰ În analiză au fost incluși doar respondenții care au menționat o cheltuială cu cel puțin unul dintre cele două servicii

¹¹ Publicate la adresa https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/abf_tr4r24.pdf

decembrie 2029, cu respectarea termenului de informare publică prevăzut de art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 și doar după trecerea unui termen de 30 de zile de la data notificării ANCOM.

Având în vedere că pe parcursul anului 2025 a fost aplicabilă metodologia de reglementare tarifară prevăzută de Decizia președintelui ANCOM nr. 719/2021, regimul juridic stabilit de aceasta rămâne aplicabil obligațiilor CNPR impuse prin măsurile de reglementare tarifară în vigoare pe cursul anului 2025 și verificării îndeplinirii acestora de către ANCOM, cu respectarea măsurii tranzitorii stabilite prin prezentul proiect de decizie.